

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia S. Avgvstini de humanæ naturæ stantis, lapsæ,
puræ statu & viribus eruitur & explicatur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

22. Solvitur obiectio de potestate vitandi peccata. Fusè quæ peccata &
qua libertate vitari possunt, quæ non: quænam ex imbecillitate vitandi
peccata esse definant, quæ non.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13673

qua dicuntur peccata, quæ fiunt ab infidelibus vi cupiditatis urgentis cogentisque, necessaria non voluntaria; & propterea consequenter non est eis liberum à peccato abstinere, non quasi non esset eis liberum, peccatum quod faciunt alterius peccati perpetratiōe vitare, quod fieri ab eis posse diximus; sed quia

A non est eis illa libertas voluntatis, quæ proprie Augustini, & Scripturæ, & Ecclesiæ phrasi libertas dicitur, quæ sese scilicet à visco cupiditatis expediunt, & in veri boni dilectionem transferant, quæ sola liberum sit à peccatis abstinere. Et hæc de Aug. mente satis.

CAPVT XXII.

Solvitur objectio de potestate vitandi peccata. Fusè quæ peccata & quâ libertate vitari possunt, quæ non: quænam ex imbecillitate vitandi peccata esse desinant, quæ non.

Hæc si perceperis, non inuenies etiam in illis locis magis difficultatem, quæ contra peccandi necessitatem, sublatamque abstinendi à peccato libertatem, quas Augustinus docet, alicui opponi posse videntur. Tradit enim sæpè Augustinus, omne peccatum posse vitari, & nisi vitari posset, iam non esse peccatum. Hoc autem directè repugnare videtur illi peccandi necessitati, quæ iuxta eundem sanctum Doctorem potestatem abstinendi à peccato sublatam esse contendimus. Augustini loca, quibus illam vitandi peccati inseparabilem potestatem statuit, plura sunt, & præ ceteris ille ex libris de libero arbitrio; ubi cum scrupulosissimè peccati causam exquireret, opponeretq; sibi: *An forte violenta est, illa causa peccati & cogit inuitum? Quod maxime propter illam peccandi necessitatē dictum est, quam ex ignorantia concupiscentiæ; adductam esse constituimus, generalissimè de peccati causis quibuscunque definit. Quæcumque illa causa est voluntatis, si non potest ei resisti, sine peccato ei ceditur: si autem potest, non ei ceditur, & non peccabitur. An forte fallit incautum? Ergo caveat, ne fallatur. An tanta fallacia est, ut caveri omnino non possit? si ita est, nulla ergo peccata sunt. Quis enim peccat in eo quod caveri nullo modo potest? Peccatur autem, caveri igitur potest. Quæ verba sua tanquam vera alibi Augustinus agnoscit: & cum sibi proposuisset: Potest ergo ei cause, quæcumque illa est, resisti? Respondet: Potest plane. Et in libro de perfectione iustitiæ, cum sæpè Celestius Augustinum velut ad exploratam absurditatem adigere niteretur, quod omne peccatum aut vitari posset, aut peccatum non esset, respondet ei identidem Augustinus posse vitari. Fieri ergo non potest, ut necessitate peccetur, aut ut à peccato non sit liberum abstinere.*

Respondetur, si mentem Scholasticorum de potestate vitandi peccatum, ut peccatum esse possit, sequi volumus, ista loca nihil omnino stringere. Putant enim ad libertatem arbitrii in peccando, & ad potestatem vitandi peccati, ne propter impossibilitatem vitandi, peccatum esse desinat, satis esse, ut quodlibet

A in singulari possit sive bonâ sive aliâ malè voluntate vitari: quemadmodum ut bona sint Angelorum bonorum opera, malorumque mala, satis esse iudicant; ut singula possint prætermittere, quamvis nec hi propterea bonum possint, nec illi malum facere. Libertas enim exercitij seu indifferentia contradictionis, sicut eis ad arbitrii libertatem, ita etiam ad peccati vitandi potestatem satis est. Solutio ista facilis est, & pro tuenda Augustini doctrina contra Scholasticorum argumenta sufficit: fateor tamen ab eius mente, & verò etiam à veritate, sicut eam Augustinus intellexit, esse disjunctissimam. A cuius propalatione quamvis merito hoc loco temperate possem, ne novas adversus Augustini doctrinam difficultates commovendo quas à nemine Scholasticorum excitas memini, majorem ei invidiam creem, ipsius tamen sinceritati veritatis hoc debere puto, ut sine furo proferatur. Sicut enim in seipsa semper invicta est, & Augustini doctrinam in hac materia invictam fecit, ita, spero, suâ se ipsius luce invictam esse demonstrabit.

Argumenti igitur, quod ex Augustino proposui, longè alius sensus est, quam quod peccatum ut peccatum esse possit ista Philosophicâ libertate debeat saltem in aliud irruendo posse vitari: cuiusmodi exercitij libertate peccata dæmonum multi libera esse & vitari posse contendunt. Sed hoc vult Augustinus, ita debere caveri posse peccatum, ut à peccatis abstinendo nullus peccati reus, benè videlicet faciendo, teneatur. Nihil enim omnino curat ad expendendam peccati rationem, utrum unum peccatum alterum incurrendo caveri possit, unaque cupiditas peccandi alterâ cupiditate superari: sed utrum peccatum ita fiat necessarium, ut quoquò se homo ante gratiam flexerit, peccatum aliquod in genere, sive hoc, sive istud, incurrat, quæcumque tandem remanente peccatorum eligendorum indifferentia. Quem esse verum istius objecti argumenti sensum, ex genuina ejus solutione quam datur sumus elucefcet. Sed in isto sensu difficultas nos vehementer premit. Si enim ad peccatum

tum ex Augustini mente necessarium est, ut non modo malum aliud faciendo, sed vitam bene faciendo, omnemque peccati maculam vitando, cavere possit, profecto falsum erit, quod hactenus ex Augustino diximus, adhaerere nobis ante Christi gratiam peccandi necessitatem & non esse nobis liberum à peccatis abstinere. Hoc ipso quippe desinerent esse peccata: jam enim supponitur ea ante gratiam esse necessaria, nec abstinere ab eis posse juxta doctrinam Augustini. Nec minus falsum erit, quod aliquando docuit, & omne absque dubitatione verum esse consentiant, diabolum adhuc malè facere & peccare. Nam ille maxime non habet arbitrium liberum ad bene faciendum; sed ad maximam inolevolentiam pœna in scelere obduratum.

Epist. 107.

Itaque sciendum est, juxta doctrinam sancti Augustini in creatura rationali duplicem statum posse spectari. Primus est naturalis, in quo videlicet natura ab ipso Deo constituitur: prout ab eius potentia & bonitate conditricè fuit, nullo adhuc omnino creaturæ peccato præcedente, propter quod aliqua pœna, sive in corpore, sive in animo, sive ignorantia, sive concupiscentia, sive auxilii necessarii denegatione puniretur. Alter est pœnalis, in quem creatura statum naturæ suæ aliquo peccato pervertendo, prolapsa diversis pœnis atteritur, ut vel ignorantia veri non videat quid rectè faciendum sit, vel videat quidem, sed concupiscentiæ saevientis difficultate, velut quadam naturalis libertatis infirmitate impicere vel non possit, ac velit. Primum sensum spectat Augustinus, quando de creatura rationali disputat cum Manichæis: secundum, quando cum Pelagianis. Manichæi quippe confidentes malorum illorum quibus affligimur magnitudinem, & præcipue ingentem illam bene vivendi infirmitatem, quam ingenita nobis ignorantia & lex peccati parit, omnia peccata nostra naturalia esse statuerunt, hoc est, ex natura malà nobis concreatà, non ex arbitrij libertate proficisci. Pelagiani contra cum creaturæ rationalis bonum esse conditorem crederent, & peccati merito mutationem aliquam in ea factam esse non crederent, omnes ejus pœnas & benefaciendi difficultates naturales esse opinati sunt: & consequenter omnia peccata ipsà liberà voluntate posse vitari; ne alioquin, si peccata non illa flexibili in utramque partem libertate, sed concreatà malè faciendi necessitate fierent, ita ut non esset liberum bene facere & à peccato abstinere, peccata quali per carnem, ut Augustinus loquitur, reverterentur in Deum, qui creaturam suam cum ista mali faciendi necessitate condidisset. Et Manichæi igitur & Pelagiani ex eodem principio in diversos errores de libero arbitrio præcipitati sunt. Cum enim utrique statum illum pœnalem, quem perpetimur, naturalem esse sentirent; Manichæi certissimo scientes eum esse malum, non

A ausi sunt Deum bonum ejus auctorem facere, sed malum aliquid principium commenti sunt, in quod sicut status ille vitiosus, ita etiam destructo libertatis arbitrio omnia peccata ex ignorantia concupiscentiaque nescientia referrentur. Pelagiani è contrario cum firmissimè crederent, Deum bonum humanam naturam condidisse, statum illum miserabilem homini naturalem esse fixerunt: & non obstantibus gravissimis pœnis ejus, arbitrium esse potens & liberum ut motibus ejus in tenuis leges ponat. Adversus Pelagianos igitur originalis peccati labè Augustinus incutit, qua naturalis illa vitandorum peccatorum possibilitas, liberaeque benefaciendi vitata sit; & in gruentibus ignorantia concupiscentiaque pœnis, loco naturalis libertatis ad bonum qua pollebat, sub malo captivitas, & mali faciendi necessitas ante gratiam adducta sit; que non nisi per Christi gratiam superari ac tolli potest. Adversus Manichæos verò ad malorum omnium fontem creaturæ naturæ libertatem, nulli adhuc supplicio sive pœnalis ignorantia sive cruciantis cupiditatis obnoxiam recurrere, magnisque & veris laudibus potestatem ejus deprecare solet: ut ita ostendat, non naturam naturaliter, hoc est, ex creatione sua connaturaliter esse malam; sed ipsam creaturam bonam suam se vitantem libertate esse culpandam. Hoc enim sibi volunt illa verba quibus acerrimè illum adversus Manichæos conflicti, de malorum origine in voluntatem liberam, id est, omnis ignorantia & difficultatis concupiscentialis expertem referendà, concludit. *Cum autem de libera voluntate rectè faciendi loquimur, de illa in qua homo factus est loquimur.*

Quapropter in illis locis ubi Augustinus adversus Manichæos disputando dicit: *Si causa voluntatis resisti non potest, sine peccato ei ceditur. Si cavere omnino non possit peccati fallacia, nulla ergo esse peccata. Neminem peccare in eo, quod cavere nullo modo potest. Si necessitate primum homo consensisset, nullo peccati crimine tentum fuisse. Liberum omnino esse à peccato abstinere. Et peccatum esse debere voluntarium, hoc est, liberæ voluntatis, non necessarium; ita ut si non fuerit voluntarium, peccatum esse non possit, & hujusmodi, semper de origine mali loquitur, unde omnia mala in creaturam rationalem profluxerunt. Hoc enim non potest esse ex Deo creante, propter bonitatem ejus: Non potest esse quoque ex Deo puniente, propter iustitiam ejus. Non enim culpam pœna præcedere, sed eam sequi debet. Cum ergo mali origo, seu primum malum neque natura esse possit, neque pœna, hoc est, neque naturalis neque pœnalis, neque ex toto neque ex parte, necesse est culpam esse creaturæ, & proinde ex liberrima creaturæ voluntate, hoc est, ex tali liberæ voluntatis flexibilitate proficisci, ut nulla ignorantia vel concupiscentia vel alterius cujusquam impellentis pœnæ necessitate cogatur in malum, sed solo suo liberrimo in utramvis partem nutu. Hoc ipso namque*

namque quo quis contra voluntatis renisum
 invitatus ad malefaciendum cogeretur, uti
 nunc sæpe cogitur (quam necessitatem liber-
 tati oppositam Augustinus vocat) jam non
 esset primum malum, de quo ex hypothesi
 querimus, sed secundum; non origo malo-
 rum, sed ex origine jam perfectum; non
 pura culpa, sed simul poena; non peccatum
 tantum, seu strictè dictum, sed peccatum
 quod non est etiam poena peccati. Vt enim
 non sit supplicium, quod creatura rationalis
 benè vivendi ignorantia invita turperetur &
 difficultate crucietur, & inde mala faciat, im-
 possibile est juxta illud Augustini: *Panam*
istam esse quis dubitet? Omnis autem poena si iusta
est, peccati poena est, & supplicium nominatur. Porro
*quia de omnipotentia Dei & iustitia dubitare de-
 mentis est, ista hæc poena est, & pro peccato aliquo pendit-
 tur. Quapropter primum malum quod est ori-
 go ceterorum sicut nihil poenale, ita nihil om-
 ninò inviti sibi adjunctum habere potest.*
 Cum enim potius patiendū, quàm faciendū
 finis inviti, vel iustè vel iniuste patitur,
 quisquis invitatus aliquid patitur: *Si iuste*
patitur, inquit Augustinus, non in eo peccat
quod patitur invitatus, sed in eo peccavit, quod ita
*facit volens, ut quod nolle iure pateretur. Si au-
 tem iniuste patitur, quomodo peccat? Non enim*
iniuste aliquid pati, sed iniuste aliquid facere peccatum
est. Quapropter rectissime & profundissime
docet Augustinus contra Manichæos, mali
originem, hoc est, id quod peccatum tantum
est debere esse purissimè voluntarium, nullo
modo necessarium, hoc est, ex liberrima in-
differentissimaque ad bonum & malum vo-
luntate committi, ex nulla naturæ peccantis
ignorantiâ, nulla cupiditate, nulla coactione,
quæ invitum adigat ad aliquid facien-
dum, posse proficisci. Hoc ipso quippe de-
*fineret purum peccatum esse, de quo qua-
 ritur; essetque vel poena peccati, vel peccatum*
poenæ mixtum; quod impossibile est esse pri-
imum & originem ceterorum. Hinc conse-
quenter necesse est, purum peccatum vitatu
esse facillimum, esse liberrimum ab eo abstinere,
solu videlicet nutu voluntatis, qui non
solum ad aliud malum, sed ad bonum quo-
que sine ulla omninò difficultate flecti potest.
 Nam hoc ipso quo difficultas volentem resi-
 stendo cruciaret, non haberemus jam pecca-
 tum illud quod querimus contra Manichæos,
 pureque tantummodo peccatum esse debet;
 sed poenam, quæ aliud purè peccatum præ-
 cessisse convinceret. Sed ex alia quoque pro-
 funda radice nascitur, quod peccatum sim-
 pliciter, seu peccatum tantum, quod est cau-
 sa ceterorum, ita liberum esse debet, ut nisi
 non tantum aliud malum, sed etiam bonum
 oppositum faciendū caveri possit, ne pecca-
 tum quidem esse possit. Cujus rei ratio est,
 non quod actus iste non esset satis liber, eâ
 etiam libertate, quam Scholastici ad liberum
 arbitrium postulant. Esset enim liber liber-
 tate contradictionis, & exercitij, perinde in
 faciendū aliud malum, sicut actus beatorum

A in-faciendo aliud bonum. Sed causa est, quod
 actus huiusmodi cum quantacunque contra-
 dictionis seu exercitij libertate fieret, malus
 esse non posset. Esset enim connaturalis in-
 stitutioni naturæ, utpote per quem hoc ap-
 peteretur, quod inclinatio naturaliter à Crea-
 tore inserta postulat. Si enim illa natura-
 liter talis est, ut creatura quicquid secundum
 illam fecerit, malum faciat, hæc ipso iam
 non est malum, sed bonum. Non enim potest
 non esse bonum id quod conforme est in-
 stitutioni naturæ bonæ: cum malum in recessu
 à naturæ institutione & ab instituente arte
 perpetretur. Tangit hanc radicem multis in
 locis Augustinus contra Manichæos: *Quid,*
quod etiam in ipsis rebus quæ vituperantur nullus vi-
tuperatur nisi vitium? nullus autem vituperatur vi-
tium, nisi cuius natura laudatur. Aut enim secun-
dum naturam est quod vituperas, & non est vitium,
tuque magis emendandus es, ut rectè vituperare no-
veris, quam illud quod non rectè vituperas: aut si vi-
tium est, ut rectè vituperari possit, etiam contra na-
turam sit, necesse est. Omne quippe vitium, eo ipso quo
vitium est, contra naturam est. Et iustè: si hoc
debet quisque quod accepit, & sic homo factus est, ut
necessario peccet, hoc debet ut peccet. Cum ergo pec-
cat, quod debet fieri. Quod si scelus est dicere, ve-
minem naturæ suæ cogit ut peccet. Et rursum:
Quod si neque suâ neque alienâ naturâ quis peccare
cogitur, restat ut propria voluntate illa scilicet li-
berissima omnique coactionis experte peccatur.
Quod si tribuere volueris conditori, peccantem purga-
bis, qui nihil peccat sui conditoris instituta commisit.
Nam ut addit, peccata tunc fiunt, cum ab eius
veritate, hoc est, arte qua facta est creatura,
recedunt. Hanc ergo causam passim respicit
 contra Manichæos exillimantes illum statum
 in quo jam sumus ante gratiam eum igno-
 rantia, & concupiscentia, peccandi; necessi-
 tate, esse naturalem; quos inde refutat quia
 non essent jam peccata, si ex tali naturæ in-
 stitutione sequerentur. Vnde Iuliano obji-
 ciente, quod homines nulla culpa suâ mali essent,
 & idè nec mali essent, si sic diabolo create natu-
 rent: *quis esse quisquam nisi quod natus est non*
potest; nec ab eo iustum est aliquid amplius flagitare
quam potest. Respondet Augustinus: Solemus
& nos adversus Manichæos ista dicere, qui non vi-
tiam bonam dicunt esse naturam, sed sine vitio &
inmutabiliter malam, quam secundum suæ fabulas
optantur malam. Quæ responsio longè majori
ratione locum habet, si homines eum illa pec-
candi necessitate, quam supplicia nobis nostra
pepererunt, Deo bono create nasceremur.
 Quæ de re quia ex professo alibi differendum
 erit, istis testimonijs hic contenti erimus.

Neutra porro ratio in ceteris peccatis
 primum illud consequentibus locum habet,
 ut propterea quoque possit sine voluntate illa
 libera ad bonum & malum, sed captiva sub
 malo voluntate, hoc est, pura peccandi ne-
 cessitate committi. Non quidem prima ra-
 tio, quia talia peccata sunt supplicium præ-
 cedentis, quod liberrima voluntate perpe-
 tratum fuit. Supplicium autem hoc ipso quo
 suppli-

Vide infra
 lib. 2. de statu
 pure nature
 lib. 1. de lib.
 arb. c. 18.

lib. 1. c. 16.

lib. 3. de lib.
 arb. c. 12.

cap. 16.

lib.

lib. 3. cont.
 lib. 1. c. 12.

Vide infra
 lib. 2. de statu
 pure nature
 c. 15.

supplicium est, contra voluntatem est, & A
 invitum facit. In hoc enim ipso culpa & po-
 na differunt, quod illa ut talis sit, voluntaria,
 ista involuntaria. Ex quo fit, ut hæc pecca-
 ta consequentia invita voluntate, hoc est,
 generali peccandi necessitate committi possint
 ista non possint. Talis enim peccandi neces-
 sitas, quæ etiam displicentem sibi ac reni-
 tentem animum ad sequentia peccata trahit,
 non est aliud, quam generalis quædam &
 cæca rei terrena, ad quam peccando se con-
 vertit, concupiscentia, quæ instar generalis
 consuetudinis peccantium animum excæcat

*Lib. 8. Con-
 fess. cap. 10.*

Cap. 5.

*De peccato
 Lapsum*

& premit. Vnde Augustinus: *Ipsi dissipatio
 me invito quidem fiebat, nec tamen ostendebat na-
 turam mentis aliena, sed penam mee. Et ideo iam
 non ego operabar illam, sed quod habitabat in me
 peccatum (id est, lex peccati seu concupiscen-
 tia) de supplicio liberioris peccati, quia eram filius
 Adam.* Et paulo ante: *Lex peccati est violentia
 consuetudinis, qua trahitur & tenetur etiam invi-
 tus animus, eo merito, quo in eam volens illabatur.*
 Itaque de seipso: *Consuetudo adversus me pug-
 nator ex me facta erat, quoniam volens quo nollem
 perveneram. Et quis iure contradiceret, eum peccan-
 tem iusta pena sequeretur? Cujus poenæ iusti-
 tiam alibi tangens: Illa est enim peccati poena ius-
 tissima, ut amittat unusquisque quo bene uti voluit,
 cum sine ulla posset difficultate, si vellet. Id est au-
 tem, ut qui sciens recte non facit, amittat sive quid
 rectum sit; & qui recte facere cum posset noluit,
 amittat posse cum velit. Ecce videndi præ-
 cepti cæcitas, ecce recte faciendi impoten-
 tia, qua videat quid recte faciendum sit, & velit,
 nec possit implere, iustissima peccati poena sunt,
 nec aliud sunt, nisi illa peccandi necessitas,
 ex qua necessario generali quædam necessi-
 tate ante gratiam peccata perpetrantur. Nam
 sunt revera omni peccanti anima duo ista poenalia,
 ignorantia, & difficultas. Ex ignorantia debonestat
 error, ex difficultate cruciatur affligit. Sed approba-
 re falsa pro veris, ut erret invitus, & resistente atque
 torquente dolore carnalis vinculi, non posse à libidino-
 sis operibus temperare (id est, peccando abstinere)
 non est natura instituti hominis, sed poena damnati.*

*Lib. 3. de
 lib. arbit.
 cap. 18.*

Ibidem.

Ibidem.

Ex quibus postremis verbis etiam liquet
 secundam illam rationem non habere in
 peccatis consequentibus locum, ut videlicet,
 quia jam explicatâ necessitate necessi-
 riò fiunt, & animus ab eis temperare non
 potest, etiam peccata esse desinant. Nam
 talis animi status non est naturalis, quasi ex
 naturæ institutione, prout eam Creator
 condidit, & ex artis creatricis regulis pro-
 fluxisset. Sic enim revera nec cæcitas illa
 cernendæ veritatis, nec imbecillitas facien-
 dæ honestatis vitium esset, neque peccata
 quæ ex eis gignerentur, peccata; sed opera
 naturæ bona nominanda. Præclarissimè
 namque de illo statu, in quo sumus, & de
 factis inde germinantibus Augustinus dicit:
*Si non est ista poena hominis, sed natura, nulla ista
 peccata sunt. Si enim non recedatur ab eo modo, quo
 naturaliter factus est, ita ut melius esse non possit,
 ea quæ debet facit, cum hoc facit. Si autem bonus*

Ibid. ca. 18.

homo esset, aliter esset. Nunc autem quia ita est, non
 est bonus, nec habet in potestate ut bonus sit, sive non
 videndo qualis esse debeat, sive videndo, & non va-
 lendo esse, qualem debere esse se videt. Penam istam
 esse quis dubitet? Status igitur iste, in quo non
 libertate faciendi boni, sed necessitate facien-
 di mali peccata perpetrantur, poenalis est,
 de supplicio peccati liberioris impositus. Vn-
 de peccata quæ inde fluunt, non propterea
 peccata esse desinant, quod ab eis animus
 libertate faciendi oppositi boni abstinere
 non possit. Non enim sic factus est homo,
 ut istiusmodi defectus necessariò commi-
 teret; unde nec dici potest, quod nihil præ-
 ter sui conditoris instituta committat. Iam
 enim per primum illud peccatum recessum
 est ab illo modo, quo naturaliter à condito-
 re factus erat: ex quo fit, ut etiam facta ex
 illius status necessitate pullulantia, tanquam
 contra constitutionem naturæ facta, vitia pec-
 cataque dici debeant; quantumvis ab eis in
 genere, supplicij sui necessitate abstinere non
 possit. Vera igitur peccata sunt, quantumvis
 longè minorâ, multoque minus voluntariâ;
 minusque libera, magisque necessaria, quam
 illud primum, ex cuius vindicta committun-
 tur. Hinc Augustinus: *Illud quod ignorans quis-
 que non recte facit, & quod recte volens facere, non
 potest, ideo dicuntur peccata, quia de peccato illo li-
 bera voluntatis originem ducunt. Illud enim præce-
 dens meruit ista sequentia. Nam sicut linguam dici-
 mus non solum membrum, quod movemus in ore dum
 loquimur, sed etiam illud, quod huius membri mo-
 tum consequitur, id est, formam tenoremque, verborum;
 secundam quem modum dicitur alia lingua Græca,
 alia Latina: sic non solum peccatum illud dicimus,
 quod proprie vocatur peccatum, libera enim voluntate
 & ab scientie committitur: sed etiam illud, quod iam de
 huius supplicio consequatur, necesse est. In quibus
 verbis latragit Aug. ut ostendat, quomodo ea
 peccata à quibus homo seu ignorando, seu fa-
 cere non valendo quod facien- dum videt, abstinere
 non potest, vera peccata nominentur. Reddit autem rationem, non quia sunt voluta-
 tis liberæ: hoc enim falsum esse jam consti-
 tuerat: sed quia de peccato libera voluntatis ori-
 ginem ducunt; hoc est, quia fuerunt voluntatis
 liberæ in causa sua, quæ poenam illam cæci-
 tatis & imbecillitatis accersit. Quæ verba
 non de illa libertate voluntatis, quam Scho-
 lastici statuunt, intelligi debent, quasi vellet
 ista poenalia lapsorum hominum peccata non
 esse libertate contradictionis seu exercitij li-
 bera, ita ut hæc & nunc ab eis abstinere non
 possit, & alia peccata facere; sed non esse li-
 bera eâ libertate, quam ipse, & Scriptura,
 & Ecclesia plerumque libertatem nuncupat,
 libertate scilicet voluntatis ab omni peccati
 seu concupiscentiæ servitute liberatæ, quæ se
 non tantum servili quâdam libertate in pec-
 catis diversis eligendis volvere & revolvere;
 sed expeditissimè & indifferentissimè simpli-
 ci nutu suo, non tantum ad quod vis malum,
 sed etiam ad bonum oppositum, se hæctere
 potest: hoc est, ut Scholasticis plantis lo-
 quar,*

*Lib. 3. de
 lib. arbit.
 cap. 18.*

*Cap.
 18.
 18.*

quar, quæ utramvis, non tantum contradic-
tionis & exercitij, sed etiam contrarietatis
partem, habet in sua liberrima potestate. Ta-
lis enim voluntas propriissimè volūtas est, non
cupiditas: talis libertas voluntatis propriissi-
mè libertas est, sine umbra oppositæ servitu-
tis: talis voluntatis liberè peccatum pro-
priissimè peccatum est; quia tantum culpa est,
nihil pœnæ permixtum habens. Quidquid à
talibus voluntatis, & libertatis, & peccati de-
finitione deficit, sicut minus est voluntarium,
quia aliquid involuntarij; sicut minus est liberum,
quia aliquid servitutis peccati; sicut minus
culpabile, quia aliquid pœnalis continet: ita
etiam minus proprie peccatum est, juxta Au-
gustini definitionem, quam ipse dedit, & sa-
pissimè explicuit. Idcirco tamen peccatum
dicitur (quod propriè hoc sensu liberrimum
illum à veritate defectu sonat) quia à pecca-
to illo primo liberæ volūtatibus originem ducit.

Quapropter quia neutra jam assignata ra-
tio locum habet in posterioribus lapsorum ho-
minum peccatis, quæ ante gratiam, peccandi
necessitate sine boni faciendi libertate, comi-
tantur, quia status ille totus jam pœnalis, non
naturalis est; hinc est, quod Pelagianos illam
liberrimam voluntatis potestatem ad utrum-
que velut necessariam modicis postulantes,
ut peccatum esse possit, eâ responsione retun-

A dere solet, quod aliter condita natura fuerit
bona, liberrima, pœnis peccandi carens;
quod illa libertas boni peccato liberrimè pe-
rierit; quod mali necessitas consecuta sit. Ita-
que cum rectè adversus Manichæos urgeri
concessisset Tulliano, quod injustum esset ab ho-
mine amplius postulare quàm potest, ut supra
diximus, statim ad retundendos Pelagianos
adiicit: *Natura verò humana secundum Catholicam
fidem bona instituta, sed vitata peccato, in iudicij
damnata est.* Quasi diceret, itaque nihil mi-
rum, si amplius ab ea quàm suâ culpâ jam im-
becillior facta possit, exigatur. Et alibi Pe-
lagio dicente: *Quod Deus talem hominem fecerit,
qui peccati malo cavere sufficeret, si voluisset; Res-
ponder: Quis enim nescit sanum & inculpabilem fa-
ctum, & arbitrio libero, atque ad iuste vivendam,
potestate libera constitutum? Sed nunc de illo agi-
tur, quem semi-vivum Ictones reliquerunt &c.* Qua-
si diceret, proinde mirari non debes, si nunc
homo lapsus careat potestate liberâ; vel si
peccata benefaciendo vitare non possit, ante-
quam per gratiam liberetur; & tamen peccata
eius vera peccata sint. Cogitare quippe de-
bet, *pravaricatore legem quam dignè lux deserat
veritatis; qua deserens iniquè sit cœcis, & plus ne-
cessè est offendat, & cadendo vexetur, vexatusq; non
surgat; ut ideo tantum audiat vocem legis, quo ad-
tioneatur implorare gratiam Salvatoris.*

Lib. 1. com-
114 fol. 114.

Lib. de nat.
& grat. 43.

Ibid. c. 22.

CAPVT XXIII.

Quomodo secundum Augustinum omnia omninò peccata etiam
pœnalia vitari possint sine præiudicio præcedentis do-
ctrinæ de necessitate peccandi, & sublata libertate
benefaciendi.

A T enim, inquires, Augustinus nō tan-
tum peccata propriissimè dicta, hoc
est, liberrimæ & indifferētis in utrum-
vis contrarium voluntatis docet
posse vitari, sed etiam ea peccata quæ ex pœ-
nis illis ignorantia & concupiscentia perpe-
trantur. Cum enim dicit in libro de natu-
ra & gratia: *Potest plane ei cause, quæcumque illa
est, resisti,* de illis ipsis pœnalibus peccati cau-
sis loquitur, & earum peccata vitari posse
ibidem expressius docet. Et cum in libro de
perfectione iustitiæ sapienter dicit, *vitari posse
peccatum,* de peccatis lapsorum hominum pœ-
næ solis loquitur. Et cum in libro de gratia
& libero arbitrio neminem nescire dicit, quod
non iubet Deus, quod sciret non posse ab homine fieri,
de peccatis loquitur quibuscumque, quæ vitari
divinâ lege iubetur. Ergo omnia omninò pec-
cata vitari posse debent, non solum juxta sen-
sum Scholasticorū libertate saltem exercitij &
contradictionis, quæ ad libertatem arbitrij
sufficit, sed etiam juxta sensum Augustini li-
bertate contrarietatis, ita ut possit fieri
oppositum bonum. Nam in libro de perfe-
ctione iustitiæ de omnibus omninò peccatis

A hujus vitæ collectim simul vitandis agitur,
ita videlicet ut aliquis dicatur hic post lapsum
in perfectione iustitiæ, hoc est, sine omni om-
ninò peccato vivere: quod cum cōtenderet Pe-
lagius fieri in hac vitâ posse, Augustinus ad-
mittit.

Respondetur, negari non posse, quin ista
sit Augustini doctrina constantissima: sed non
repugnat alteri, quæ juxta eundem Augusti-
num certissimum esse demonstravimus, gene-
rali quâdam peccandi necessitate multa pecca-
ta perpetrari, ita scilicet ut vitari bene facien-
do non possint. Nam ista doctrina vera est
antequam voluntas sub peccato captiva per
gratiam Christi ab illa concupiscentia servi-
tute liberetur. Quæ liberatio à fide incipit:
Nam à fide bona voluntas incipit; sine qua
bonum fieri peccatumque vitari nullo pacto
potest. Qua de causa, quando de peccandi
necessitate, & amissa boni faciendi libertate
tractavimus, semper de infidelibus, nullaque
Christi gratiâ præventis locuti sumus. Altera
verò doctrina, quæ in objectione tangitur, de
jam fidelibus loquitur quarum voluntas jam
gratiâ tangi, liberari, & regi cœpit, majore
remque

Et

remque

Cap. 57.

Cap. 2. 67.

Cap. 16.